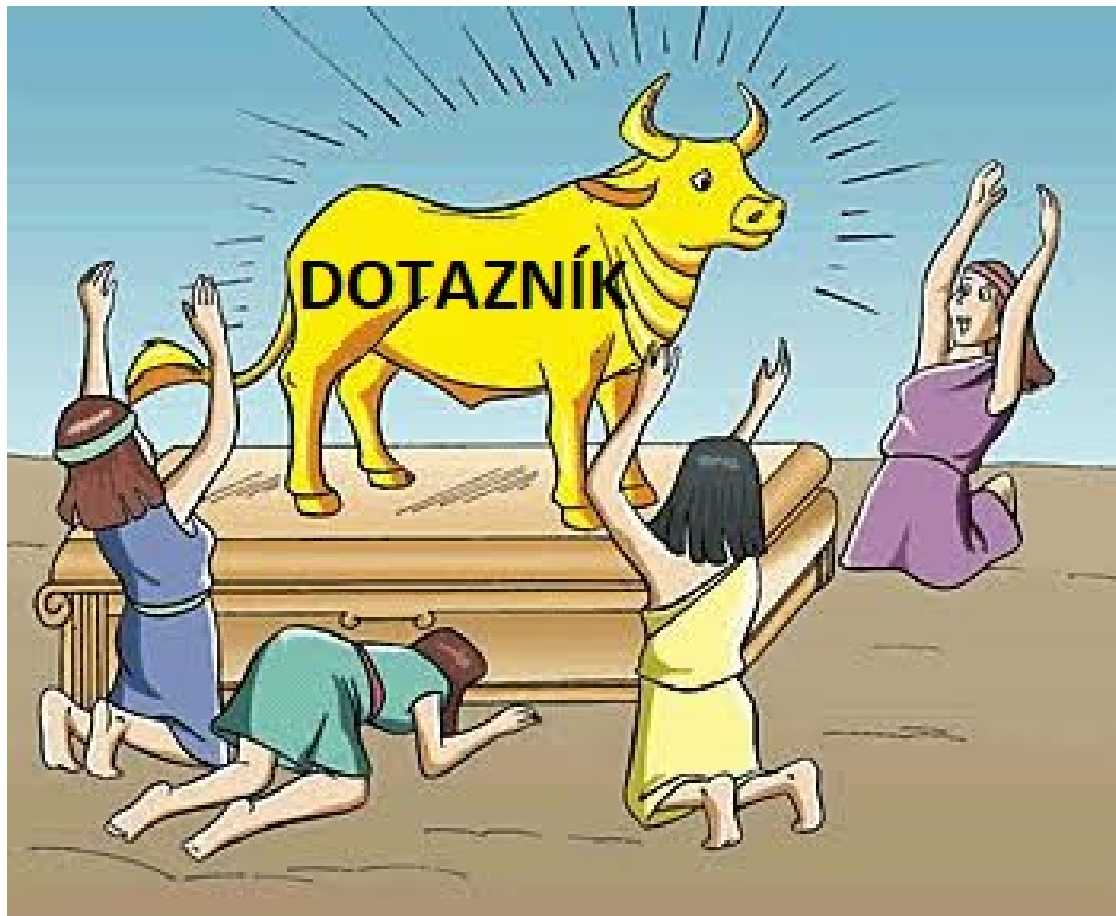

Jak napsat závěrečnou práci (bez dotazníku)

Lucie Jarkovská, Ph.D.

Závěrečná práce ≠ dotazník
Dotazník ≠ výzkum

Proč studující volí dotazník?

Myslí si, že

- to tak být musí
- to po nich chce vedoucí
- je to důkaz píle, snahy a kvality
- nebude to jen opisování z knih, ale bude v tom vlastní přínos

„Chtěla bych udělat dotazník na téma...“

- Výběr tématu a definice cíle předchází výběru metod
- Výběr tématu – návaznost na zájmy a možnosti studujících
  - čemu se věnují
  - co je zajímavá
  - v jakém prostředí se pohybují (práce/praxe)
  - s jakými tématy a daty přichází do styku „přirozeně“
- Téma zúžené tak, aby bylo možné ho obsáhnout a dávalo to smysl
- Dostupná literatura

K čemu slouží diplomová práce?

Vypracování závěrečné (bakalářské nebo diplomové) práce je jednou z nejdůležitějších součástí studia, jíž prokazujete schopnost samostatného myšlení a analýzy problémů.

Studijní a zkušební řád MU

- Studující by měli prokázat, že umí aplikovat to, co je definováno v profilu absolventa oboru.
- Skrze diplomovou práci by studující měli dále kultivovat dovednosti, které budou potřebovat při výkonu své profese (anamnéza klienta, diagnostika, návrh opatření, příprava výukových pomůcek/metodik, ověření jejich fungování)

Profil absolventa

- Je schopen aplikovat znalosti z oblasti speciálně pedagogické diagnostiky, přístupy ke vzdělávání a výchově dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) na pozici asistenta pedagoga, má osvojené teoretické poznatky o společném vzdělávání
- Ovládá práci s dětmi/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) na pozici asistenta pedagoga
- Je **schopen metodologicky navrhnout a zpracovat případovou studii žáka se SVP, reflektovat praxi** a má základní informace o kvalitativním a kvantitativním speciálně pedagogickém výzkumu.
- **Dokáže kriticky uvažovat o využití pedagogických a psychologických poznatků v praxi asistenta pedagoga.**
- Dokáže s porozuměním používat základní odbornou terminologii a informační zdroje pedagogické a školní psychologie **při popisu, analýze, interpretaci a zhodnocení typických výukových situací.**
- **Na konkrétním příkladu ze svého portfolia popsat a vysvětlit individuálně specifické procesy učení.** Vlastními slovy shrne na základě doporučení odborníků ze školního, školského poradenského zařízení výsledky odborného vyšetření a zásady práce
- **Reflektovat zkušenosti z vlastní pedagogické praxe** v profesní komunitě a cíleně využívat **reflexi a sebereflexi jako nástroj profesního učení**
- Vysvětlit a při své výchovně-vzdělávací činnosti reflektuje principy inkluzivního vzdělávání na úrovni kultury, politiky a praxe školy

Cíl práce

Věnujte velkou pozornost definování cíle práce

- K čemu to je?
- Komu to pomůže?
- Jak tím studující prokáže, že mu studium k něčemu bylo a něco díky absolutoriu umí

Struktura práce (45 stran)

- Cíl práce (1 strana)
- Teorie (10 - 15 stran)
  - kontextualizace: kontext tématu (historický, právní, politický)
  - konceptualizace: jaké koncepty jsou využity, jaké je teoretické ukotvení, definice termínů ve vztahu k zkoumanému tématu – liší se v jejich pojetí u různých autorů
- Řešení (cca 30 stran)

Typy prací

- Teoretická (např. srovnání různých pojetí inkluze a jejich překlad do vzdělávacích politik)
- Praktická (navržení konkrétních cvičení, ověření v praxi, informační leták)
- Analytická/výzkumná (např. obsahová analýza mediálních debat o inkluzi, sekundární analýza dat)

Příklady prací prakticky orientovaného oboru

Práce na katedře porodní asistence

- Zuzana Adámková: **Utajené porody. Manuál pro porodní asistentky.**
- Jana Mráková: **Povědomí veřejnosti o depresích po porodu** (leták o poporodních depresích pro ženy po porodu/jejich rodiny)
- Kristína Grznárová: **Kdo se může stát rodičem?** (srovnání podmínek pro asistovanou reprodukci a adopci)
- Eva Jelenová: **Péče o ženu po potratu. Komparativní studie – Česká republika a Velká Británie**
- Natálie Sedlická: **Jak se rodí? Komparativné studie českého a holandského porodnictví**

Prakticky orientovaná diplomka

- Využití zkušeností z praxe
- Využití kazuistik
- Evaluace realizovaných intervencí

Možná struktura

- anamnéza
- popis metody/intervence
- evaluace realizovaného postupu
- Reflexe toho, co fungovalo, co ne a proč
- doporučení dalšího postupu

Praktické výstupy

- Pracovní list
- Informační leták
- Pomůcka
- Metodický návod k cvičení/hře

Případová studie (case study, kazuistika)

- detailní studium jednoho či několika málo případů za účelem aplikace získaných poznatků při porozumění případům obdobným (Hendl 1997)
- Prozkoumání případu v kontextu a za využití různých metod (rozhovor, pozorování, studium dokumentů...)
- Úzké propojení mezi výzkumnicí a participanty/tkami výzkumu
- Konstruktivistické paradigma, pluralistická perspektiva – důraz na subjektivitu utváření významů, ke kterému však dochází v strukturním kontextu

Typy studií

- Explanatorní – hledáme kauzální vztahy
- Exploratorní – prouzkoumáváme fenomén (jeho podobu, hranice atp.)
- Deskriptivní – smyslem je popis sám o sobě (metody, intervence atp.)
- Instrumentální – případ je využit jako ilustrace, jeho analýza není cílem sama o sobě
- ...

Co může být případem

- Člověk
- Skupina lidí (rodina, komunita, parta)
- Instituce (třída, škola)
- Fenomén (politické opatření, zákon...)
- Lokalita (město, území...)
- ...

Co by měla práce využívající případové studie obsahovat?

- Cíl práce (+ výzkumná otázka) - od začátku musí být zřejmé, proč případová studie, k čemu to bude
- Kontextualizace + konceptualizace tématu
- Metodologie – co je zvolený případ, jak a proč byl vybrán (extrémní, typický, dva pro srovnání...), jaké postupy sběru dat uplatníme (co děláme a proč, jak nám to pomůže dosáhnout cíle/odpovědět na otázku)
- Vlastní řešení – kontext případu (anamnéza), data a jejich analýza/reflexe, praktický výstup (pokud to bylo cílem)

- Hancock, D. R., & Algozzine, B. (2006). *Doing case study research: A practical guide for beginning researchers*. New York: Teachers College Press.
- Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.